

L U D

ORGAN POLSKIEGO TOWARZYSTWA LUDOZNAWCZEGO
I KOMITETU NAUK ETNOLOGICZNYCH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

TOM XCIX ZA ROK 2015

„LUD” is regularly indexed/abstracted in:

- IBSS (International Bibliography of the Social Sciences)
- Anthropological Index Online
- CEJSH (Central European Journal of Social Sciences and Humanities)
- ERIH (European Reference Index for the Humanities); ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences)
- SCOPUS
- Bibliografia etnografii polskiej (<http://www.bep.uni.lodz.pl>)

L U D
ORGAN POLSKIEGO TOWARZYSTWA
LUDOZNAWCZEGO
I
KOMITETU NAUK ETNOLOGICZNYCH PAN

ORGANE DE LA SOCIÉTÉ POLONAISE D'ETHNOLOGIE
ET DU COMITÉ DES SCIENCES ETHNOLOGIQUES

ZAŁOŻONY W ROKU

1895

PRZEZ
ANTONIEGO KALINĘ

OGÓLNEGO ZBIORU

TOM XCIX
ZA ROK 2015

PTL
1895

POLSKIE TOWARZYSTWO LUDOZNAWCZE
KOMITET NAUK ETNOLOGICZNYCH POLSKIEJ AKADEMII NAUK
POZNAŃ–WARSZAWA–WROCŁAW 2015

RADA REDAKCYJNA

Janusz Barański, Michał Buchowski, Elżbieta Goździak (Waszyngton), Chris Hann (Halle/
/Saale), Zbigniew Jasiewicz, Katarzyna Kaniowska, Gabriela Kiliánová (Bratysława),
Lech Mróz, Aleksander Posern-Zieliński, Alexandra Schwell (Wiedeń)

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor naczelny – Danuta Penkala-Gawęcka
Zastępca redaktora naczelnego – Jacek Bednarski
p.o. Sekretarza redakcji – Małgorzata Rajtar
Redaktor – Roman Bąk
Redaktor tematyczny (folklorystyka) – Teresa Smolińska
Redaktor językowy – Katarzyna Majbroda
Redaktor techniczny – Justyna Nowaczyk
Projekt okładki – Ewa Wąsowska

Recenzenci artykułów:

Monika Baer, Karolina Bielenin-Lenczowska, Wojciech Dohnal, Marek Gawęcki,
Zuzanna Grębecka, Grażyna Kubica, Waldemar Kuligowski, Noemi Modnicka,
Anna Mrozowicka, Anna Niedźwiedź, Ivan Peshkov, Krystyna Piątkowska,
Kacper Pobłocki, Joanna Rękas, Aleksandra Rzepkowska, Petr Skalník, Agata Skórzyńska,
Zbigniew Szmyt, Magdalena Sztandara, Sławoj Szynkiewicz, Kacper Świerk, Maciej Ząbek

Tłumaczenie spisu treści i korekta językowa streszczeń:
Małgorzata Rajtar

Copyright © by Polskie Towarzystwo Ludoznawcze and Authors, 2015

ISSN 0076-1435

Publikacja dofinansowana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
i wydana we współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim

POLSKIE TOWARZYSTWO LUDOZNAWCZE – WROCŁAW 2015
ADMINISTRACJA: 50-383 WROCŁAW, UL. FRYDERYKA JOLIOT-CURIE 12
TEL. (71) 375 75 83, FAX (71) 375 75 84
e-mail: ptl@ptl.info.pl
<http://www.ptl.info.pl>
REDAKCJA: 61-614 POZNAŃ, UL. UMULTOWSKA 89d
TEL. (61) 829 13 64, (61) 829 13 85, (61) 829 13 80
e-mail: danagaw@amu.edu.pl; jbed@amu.edu.pl; malraj@amu.edu.pl
http://www.ptl.info.pl/?page_id=112

DRUK: Zakład Poligraficzno-Wydawniczy M-Druk w Wągrowcu

SPIS TREŚCI

I. DOŚWIADCZANIE I NEGOCJOWANIE PAŃSTWA – PERSPEKTYWA
ANTROPOLOGICZNA (red. Anna Malewska-Szałygin,
Aleksander Posern-Zieliński)

Anna Malewska-Szałygin, Aleksander Posern-Zieliński, Wprowadzenie . . .	13
Piotr Załęski, Władza polityczna w dyskursie nacjonalistów kirgiskich	19
Mateusz Laszczkowski, Budowanie państwa – stolica Kazachstanu i państwo jako konstrukt materialny	43
Edyta Roszko, Terytorializując morze. O performatywności władzy i roli kartografii w rejonie Morza Południowochińskiego	65
Iwona Kaliszewska, „Walka z terroryzmem”. Doświadczenie praktyk państwowych w Republice Dagestanu w latach 2005-2014	91

II. ARTYKUŁY

Nicola F. Pavković, <i>Slava</i> lub <i>krsno ime</i> u Serbów. O święcie patrona rodziny . .	115
Ewa Klekot, Ikony zografskie i klasztory Fruškej Gory a serbskie imaginarium narodowe.	139
Piotr Majewski, Kruševo – pomiędzy świętym miastem macedońskiego na- cjonalizmu a pierwszym „etnomiastem” w Europie	161
Magdalena Grabowska, Zerwana genealogia. Sprawczość działaczek społecznych i politycznych w socjalistycznej Polsce i Gruzji a współczesne ruchy kobiece . .	185
Agnieszka Gołębiowska-Suchorska, „Poproś wodę o pieniądze”. Tradycja znachorska we współczesnych poradnikach magicznych w Rosji	209
Karolina Szmigiel ska, Urianchajowie – pasterze „pępowiną związani z Altajem”. Krajobraz jako źródło tożsamości mongolskich nomadów.	231
Ewa Maciejewska-Mroczek, Po co antropologom zabawa? O zabawowych aspektach badań antropologiczno-kulturowych.	253
Kamil Pietrowiak, Koleiny i bezdroża widzialności. Osoby niewidome wobec widzenia i bycia widzialnym	271
Bartosz Hlebowicz, Algonkini, Kikapowie, Ute i inni. O nazywaniu grup tubylczych Ameryki Północnej w polskojęzycznej literaturze naukowej i popularno- naukowej.	297

III. KOMUNIKATY

Grażyna Kubica, Natalia Jakubova, Listy Marii Czaplickiej do Lwa Szternberga	321
Edyta Diakowska-Kohut, <i>Polski atlas etnograficzny – siedemdziesięciolecie prac</i>	337
Zuzanna Smoczyńska, Usymbolicznienie przedmiotu i utowarowienie symbolu. Kubański samochód jako skonstruowane dziedzictwo kulturowe	347
Paweł Chyc, Kłopoty z tradycją. Przykład instytucjonalizacji języka i kultury boliwijskich Indian Moré	357
Anna Przytomska, Ciało skolonizowane. Koncepcja <i>pishtaco</i> u Indian Q'ero z Andów Peruwiańskich.	365

IV. RECENZJE I NOTY RECENZYJNE

Feliks Czyżewski, <i>Antroponimia pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego w świetle inskrypcji nagrobnych</i> , cz. 1: <i>Słownik nazwisk</i> , Lublin: Wydawnictwo Polihymnia 2013 (<i>Zdzisław Kupisiński SVD</i>).	373
Elżbieta Duszeńko-Król, przy współpracy Artura Sekundy, <i>Kolekcja fotograficzna Institut für Deutsche Ostarbeit Krakau 1940-1945. Zdjęcia z Polski</i> , Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2014 (<i>Filip Wróblewski</i>)	375
Magdalena Radkowska-Walkowicz, Hubert Wierciński (red.), <i>Etnografie biomedycyny</i> , Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego 2014 (<i>Anna Witeska-Młynarczyk</i>)	379
Marcin Kafar, <i>W świecie wygnańców, wdów i sierot. O pewnym wariancie antropologii zaangażowanej</i> , Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego 2013 (<i>Filip Wróblewski</i>).	383
Beata Walęciuk-Dejneka, <i>Ludowy obraz kobiety – perspektywa inności. Folklor i literatura</i> , Siedlce: Instytut Kultury Regionalnej i Badań Literackich im. Franciszka Karpińskiego 2014 (<i>Zdzisław Kupisiński SVD</i>)	386
Janusz Kamocki, <i>Egzotyczne podróże etnografa. Azjatyckie wędrówki i poszukiwania polskich zesłańców w ZSRR</i> , Krzeszowice: Wydawnictwo Kubajak 2013 (<i>Filip Wróblewski</i>).	389
„Lituanus. The Lithuanian Quarterly” vol. 60: 4, ed. V. Savoniakaitė, Chicago: Lituanus Foundation, Winter 2014 (<i>Waldemar Kuligowski</i>).	393
Marijana Hameršak, Iva Pleše, Ana-Marija Vukušić (ur.), <i>Proizvodnja baštine. Kritičke studije o nematerijalnoj kulturi</i> , Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku 2013 (<i>Joanna Rękas</i>).	395
Lars Nylander, <i>Som ett ensamt träd i stormen. Amerikabrev berättar</i> , Harmånger: Lars Nylander 2013 (<i>Waldemar Kopczyński</i>)	398
Oľga Danglová, <i>Modrotlač na Slovensku. Blueprint in Slovakia</i> , Bratislava: Ústredie ľudovej umeleckej výroby 2014 (<i>Anna Weronika Brzezińska</i>)	399

V. KRONIKA

91. Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, Lwów, 25 września 2015 (<i>Anna Kurpiel</i>)	405
Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego za okres od września 2014 do sierpnia 2015 (<i>Jerzy Adamczewski</i>)	411
Posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Etnologicznych PAN, Warszawa, 28 listopada 2013 (<i>Irena Kabat</i>)	421
Posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Etnologicznych PAN, Warszawa, 4 czerwca 2014 (<i>Irena Kabat</i>)	425
Posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Etnologicznych PAN, Poznań, 3 listopada 2014 (<i>Irena Kabat</i>)	429
Międzynarodowa konferencja „Polska i ukraińska etnologia dzisiaj. Kontynuacje i perspektywy”, Lwów, 24-25 września 2015 (<i>Małgorzata Michalska</i>)	432
Wernisaż wystawy „Etnografowie w terenie” oraz konferencja „Od etnografii wsi do antropologii współczesności” poświęcona pamięci Profesora Józefa Burszty w setną rocznicę jego urodzin, Poznań, 3-4 listopada 2014 (<i>Marta Machowska</i>) .	436
III obrady Sekcji metodologicznej Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego – „Cóż po kulturze w czasach płynnej nowoczesności?”, Łódź, 9 czerwca 2015 (<i>Filip Wróblewski</i>)	440
Konferencja „Między interpretacją a kreacją. Negocjowanie znaczeń w (nie) miejscach (nie)pamięci”, Sztutowo, 7-8 maja 2015 (<i>Aleksandra Paprot, Mikołaj Smykowski</i>).	444
Konferencja „Zaolzie i Zaolziacy – <i>genius loci, genius populi</i> ”, Czeski Cieszyń, Jabłonków, 1-2 sierpnia 2014 (<i>Janusz Kamocki, Leszek Richter</i>)	448

VI. IN MEMORIAM

Elżbieta Bielecka-Kaczmarek (1949-2015) (<i>Angelika Rejs</i>)	451
Urszula Janicka-Krzywda (1949-2015) (<i>Anna Spiss</i>)	455
Anna Zadrożyńska (1938-2014) (<i>Anna Malewska-Szałygin, Magdalena Radkowska-Walkowicz</i>)	461
Noty o autorach artykułów.	467
Informacje dla autorów.	471

CONTENTS

I. EXPERIENCING AND NEGOTIATING THE STATE –
 AN ANTHROPOLOGICAL PERSPECTIVE (edited by Anna Malewska-Szałygin
 and Aleksander Posern-Zieliński)

Anna Malewska-Szałygin, Aleksander Posern-Zieliński, Introduction . . .	13
Piotr Załęski, Political power in the discourse of Kyrgyz nationalists	19
Mateusz Laszczowski, Building the state – Kazakhstan’s capital city and the state as a material construct	43
Edyta Roszko, Territorialising the sea. Performance of sovereignty and the role of cartography in the South China Sea	65
Iwona Kaliszewska, ‘Fighting terrorism’. Experiences of the state practices in Daghestan, 2005-2014	91

II. ARTICLES

Nicola F. Pavković, Serbian <i>slava</i> or <i>krsno ime</i> . On celebrating a family patron saint’s day	115
Ewa Klekot, Icons by zograf painters, monasteries on Fruška Gora and Serbian national imaginary	139
Piotr Majewski, Kruševo – between the sacred town of Macedonian nationalism and the first ‘ethno-town’ in Europe	161
Magdalena Grabowska, Broken genealogy. The agency of women’s activists in socialist Poland and Georgia, and contemporary women’s movements	185
Agnieszka Gołębiowska-Suchorska, ‘Ask water for money’. Healing traditions in contemporary Russian guidebooks on magic	209
Karolina Szmigielska, Uriankhai – nomads ‘tied to the Altai Mountains by an umbilical cord’. Landscape as a source of identity of the Mongolian nomads	231
Ewa Maciejewska-Mroczek, What is play for in anthropology? Of playful aspects in a cultural anthropological research	253
Kamil Pietrowiak, Ruts and the wilderness of visuality. Blind people on sight and being visible	271
Bartosz Hlebowicz, Algonkini, Kikapowie, Ute and others. Rendering the names of North American indigenous groups in Polish-language scientific and popular science literature	297

III. REPORTS

Grażyna Kubica, Natalia Jakubova, Letters of Maria Czaplicka to Lew Szternberg	321
Edyta Diakowska-Kohut, <i>Polski atlas etnograficzny</i> [Polish ethnographic atlas] – seventieth anniversary	337
Zuzanna Smoczyńska, Assigning symbolical meaning to an object and commodifying a symbol. Cuban car as a constructed cultural heritage	347
Paweł Chyc, Troubles with tradition. The institutionalisation of language and culture of Moré in Bolivia.	357
Anna Przytomska, A colonised body. The idea of <i>pishtaco</i> of Q'ero in the Peruvian Andes	365

IV. REVIEWS AND REVIEW NOTES

Feliks Czyżewski, <i>Antroponimia pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego w świetle inskrypcji nagrobnych</i> , cz. 1: Słownik nazwisk [Anthroponymy of the Polish and Eastern Slavic border in light of gravestones' inscriptions. Part I: The dictionary of names], Lublin: Wydawnictwo Polihymnia 2013 (<i>Zdzisław Kupisiński SVD</i>)	373
Elżbieta Duszeńko-Król, in collaboration with Artur Sekunda, <i>Kolekcja fotograficzna Institut für Deutsche Ostarbeit Krakau 1940-1945. Zdjęcia z Polski</i> [A photographic collection of the Institut für Deutsche Ostarbeit Krakau 1940-1945. Pictures from Poland], Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2014 (<i>Filip Wróblewski</i>)	375
Magdalena Radkowska-Walkowicz, Hubert Wierciński (eds.), <i>Etnografie biomedycyny</i> [Ethnographies of the biomedicine], Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego 2014 (<i>Anna Witeska-Młynarczyk</i>)	379
Marcin Kafar, <i>W świecie wygnańców, wdów i sierot. O pewnym wariacie antropologii zaangażowanej</i> [In the world of exiles, widows and orphans. On a version of engaged anthropology], Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego 2013 (<i>Filip Wróblewski</i>)	383
Beata Wałęciuk-Dejneka, <i>Ludowy obraz kobiety – perspektywa inności. Folklor i literatura</i> [Folk image of a woman: a perspective of otherness. Folklore and literature], Siedlce: Instytut Kultury Regionalnej i Badań Literackich im. Franciszka Karpińskiego 2014 (<i>Zdzisław Kupisiński SVD</i>)	386
Janusz Kamocki, <i>Egzotyczne podróże etnografa. Azjatyckie wędrówki i poszukiwania polskich zesłańców w ZSRR</i> [Exotic journeys of an ethnographer. Asiatic travels and searching for Polish exiles in the Soviet Union], Krzeszowice: Wydawnictwo Kubajak 2013 (<i>Filip Wróblewski</i>)	389
“Lituanus. The Lithuanian Quarterly” vol. 60: 4, ed. V. Savoniakaitė, Chicago: Lituanus Foundation, Winter 2014 (<i>Waldemar Kuligowski</i>)	393
Marijana Hameršak, Iva Pleše, Ana-Marija Vukušić (ur.), <i>Proizvodnja baštine. Kritičke studije o nematerijalnoj kulturi</i> , Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku 2013 (<i>Joanna Rękas</i>)	395

Lars Nylander, <i>Som ett ensamt träd i stormen. Amerikabrev berättar</i> , Harmånger: Lars Nylander 2013 (<i>Waldemar Kopczyński</i>)	398
Ol'ga Danglová, <i>Modrotlač na Slovensku. Blueprint in Slovakia</i> , Bratislava: Ústredie ľudovej umeleckej výroby 2014 (<i>Anna Weronika Brzezińska</i>)	399

V. CHRONICLE

91st General Meeting of Delegates to the Polish Ethnological Society, Lviv, 25 September 2015 (<i>Anna Kurpiel</i>)	405
Report on the work of the Main Board of the Polish Ethnological Society from September 2014 to August 2015 (<i>Jerzy Adamczewski</i>)	411
Plenary meeting of the Committee of Ethnological Sciences, Polish Academy of Sciences, Warsaw, 28 November 2013 (<i>Irena Kabat</i>)	421
Plenary meeting of the Committee of Ethnological Sciences, Polish Academy of Sciences, Warsaw, 4 June 2014 (<i>Irena Kabat</i>)	425
Plenary meeting of the Committee of Ethnological Sciences, Polish Academy of Sciences, Poznań, 3 November 2014 (<i>Irena Kabat</i>)	429
International conference "Polish and Ukrainian ethnology today. Continuities and perspectives", Lviv, 24-25 September 2015 (<i>Małgorzata Michalska</i>)	432
Vernissage of an exhibition "Ethnographers in the field" and a conference devoted to the memory of Professor Józef Burszta on the 100th anniversary of his birthday "From village ethnography to anthropology of contemporaneity", Poznań, 3-4 November 2014 (<i>Marta Machowska</i>)	436
3rd meeting of the Methodological Section of the Polish Ethnological Society – "What is the place of culture in fluid modernity?", Łódź, 9 June 2015 (<i>Filip Wróblewski</i>)	440
Conference "Between interpretation and creation. Negotiating meanings in (no) places of (no)memory", Sztutowo, 7-8 May 2015 (<i>Aleksandra Paprot, Mikolaj Smykowski</i>)	444
Conference "Zaolzie and Zaolziacy – <i>genius loci, genius populi</i> ", Czeski Cieszyn, Jabłonków, 1-2 August 2014 (<i>Janusz Kamocki, Leszek Richter</i>)	448

VI. IN MEMORIAM

Elżbieta Bielecka-Kaczmarek (1949-2015) (<i>Angelika Rejs</i>)	451
Urszula Janicka-Krzywda (1949-2015) (<i>Anna Spiss</i>)	455
Anna Zadrożyńska (1938-2014) (<i>Anna Malewska-Szałygin, Magdalena Radkowska- -Walkowicz</i>)	461
Notes on the authors of articles	467
Information for authors.	471